Cana asobnaha numaru 20 hr. Przesyłka opłacona ryczałtem.

Nr. 16. Wilnia, Paniadziełak 20 Lutaha 1928 h. Hod IV (XII).

BIEŁARUSKAJA KRYNICA

PALITYČNAJA, HRAMADZKAJA i LITERATURNAJA HAZETA.

Adres Redakcyi i Administracyi:	„Bieł. KRYNICA" kaštuje na hod — 10 zał., na paŭhoda— 5 zał., na 3 miesiacy — 3 zał., na 1 miesiac — 1 zał.	Cana abwiestak:
WILNIA, LUDWISARSKAJA 1-19. (Wilno, Ludwisarska 1-19) Redakcyja adčyniena ad 9 hadz ran. da 6 hadz. wieč.	HAZETA WYCHODZIĆ 2 RAZY U TYDZIEŃ.	na 1-šaj staroncy 30 hr., 2 i 3 — 25 hr., na 4-aj — 20 hroš. — za radok drobnaha druku ŭ wadnej pałosy

Nowaja kanfiskata „Biełaruskaj Krynicy".

Pa zahadu Kamisara Ŭradu na m. Wilniu kanfiskawany Nr. 15 „Biełaruskaj Krynicy" z dn. 18 lutaha s. h. za źmiaščeńnie staćci „Z žyćcia i dziejnaści ks W. Hadleŭskaha", a takža za wiestki z addziełu „Wybarnyja sprawy".

U praciahu biahučaha miesiaca heta užo 3-ja kanfiskata našaj hazety.

„Biełaruskaja aŭčynka" padarażeła.

Zahawaryli da nas Palaki sałodka dy jašče ŭ našaj mowie!

Heta praŭda stałasia siańnia ŭžo tak wačawidnaj, što ŭsiakaje pajaśnieńnie zdajecca być nawat niepatrebnym. I tolki toj nadzwyčajny stan duchowaha razdražnieńnia, jaki ŭ źwiazku z wybarami pierażywaje siańnia kožny Biełarus ci to na baćkaŭščynie, ci zdalok ad jaje, prymušaje da jaśniejšaje čym kali-niebudź i wyraźniejšaje sprawazdačy z usiaho taho, što ŭwakruh nas dzieicca.

Nasampierš, skul taja „apieka i pabłažliwaść" dla našaha Narodu, sypanyja całymi pryharščami roznymi płačanymi ahitatarami — zahonščykami, źjawiŭšymisia raptam „na žyr" u našyja cichija i ŭ inšyja časy zabytyja wioski? Čaho hetyja „dabradziei" tut chočuć i *što ich siudy wiadzie?* Adkaz prosty: usio inšaje, tolki *nia interas i dabro našaha Narodu.* Dokaz: chto, kolki i ŭ čym bačyŭ pracu hetych jahomaściaŭ dla našaha Narodu pierad tym? Nichto-ž ich nie pabača i paśla. Jak tolki minie wybarnaja sutałaka, budzie cicha ad hetych dabradziejaŭ až... da čarodnych wybaraŭ.

Ci-ž nia tak było dahetul? Kolki ich rasprahaŭšychsia kaliści pierad wybarami „za praŭdu, ziamlu i wolu" pakazałasia miž nami ad taho času, jak dastaŭšysia hałasami hetaha-ž našaha Narodu u parlamenckija pałaty stalisia niedastupnymi panami? A kali katory sprytniejšy mi-ž Narodu i pakazaŭsia, to-ž jak roznymi i ŭzajemna supiarečnymi byli jahonyja dokazy miž saboj, a jašče bolš u paraŭnańni z abiacankami sypanymi, jak i ciapier, biaz miery, u časy pieradwybarnyja, dy tym, što takija apiakuny sapraŭdy ŭ Sojmie prawodzili! Bo i jak-ža! Narodu abiacali „sprawiadliwaść" a ŭ Sojmie zakrywali i baranili ŭsich, niesprawiadliwaść nad našym Narodam prawodziačych. Abiacali parcelacyju panskich dwaroŭ, a ŭ Sojmie baranili niatykalnaść abšarnickaha ziemlaŭłaśnictwa. Abiacali našamu sielaninu ziamlu a dali... čužackich asadnikaŭ— kalanistych, staŭšychsia siańnia sapraŭdnaj pjaŭkaj na žywym ciele našaha Narodu.

Tak siabie wiali ŭ Sojmie ŭsie pasły Palaki.

Hetkaj dwuličnaści samanaprašywajučychssia „apiakunoŭ" jašče nie kaniec. A na pieraličeńnie ŭsiaho nie chapiła-b i wałowaj skury. Tamu adziny tolki jašče prykład z tysiačy padobnych. Kamu z ćwiaroza dumajučych nia kidajecca ŭ wočy taja roźnica, z jakoj padchodziać da našaha Narodu ŭsie prybłudy: 1) ŭ časy narmalnyja i 2) ŭ časy pradwybarnyja. Woś-ža ŭ zwyčajnyja časy možna čuć ad hetych panoŭ adnu tolki pieśniu: što kraj naš, byccam, biedny, nikomu i ničoha nia warty, dy nie patrebny, što ludzi našy na pałowu dzikary, žywuć jak žywioła i h. p. niabylicy. Ale woś prychodziać wybary i... „ŭsio čornaje stajecca raptam biełym:" i kraj naš robicca pryhožy i bahaty i ludzi dobryja, dy razumnyja i ŭsio, što tolki chočycie. Ale ŭznoŭ z tym tolki warunkam, što ŭsie hetyja „dobryja i razumnyja" pojduć za ichniaj pradažnaj radaj i buduć nanowa hałasawać za tyja-ž čužyja nam śpiski.

Meta hetkaj dwuličnaści jasnaja: jaje možna paraŭniać z metaj kožnaha kupca, haniačaha tawar, pakul hety tawar nia kupić. Čym bolš hanić, tym bolš, dumaje, adabje ŭ ułaśnika wieru ŭ canu jahonaha tawaru, dy ym taniej paśla hety tawar kupić.

Hetkim darahim tawaram jość siańnia hołas našaha Narodu, jaki nia śmieje ŭžo bolš być addanym na čužyja nam śpiski, dbajučyja ŭsiaho inšaha, tolki nie dabra taho Narodu, hołasam katoraha dabiwajucca sami da „załatoha karytca".

Siahońniašnija ahitatary taksama świedamy ŭžo taje praŭdy, što Narodu našaha na čužyja śpiski ŭžo ašukać nia zdolejuć i tamu prydumali dla siabie roznyja imiony, kab imi zakryć praŭdziwaje swajo abličča. Usich hetak nafabrykawanych firmaŭ pieraličać tut nia budziem. Za patrebnaje tolki ŭważajem pieraścierahčy naša sialanstwa pierad usiakimi mnohamoŭnymi ludźmi nazywajučymi swaje partyi „radykalnymi", „narodnymi", „krajowymi". Usio heta „pierafarbawanyja lisicy" sumna wiadomych dahetul *patronaŭ* čužackaha nam asadnictwa. Usie jany siańnia prykidajucca Biełarusami nawat, bo wiedajuć urešcie, što biaz hetaha im užo i dychnuć tut nia daść nichto. Heta *prykidywańnie* za Biełarusaŭ stałasia ciapier tak modnym, što kožny źjaŭlajučysia ŭ našu wiosku starajecca pieradusim uhawaryć, što i jon Biełarus, abo najmienš što jon „krajowiec". Usio heta razam uziataje pakazuje, što wandroŭnyja spekulanty ludzkim sumleńniem, a takimi płačanyja wybarnyja ahitatary źjaŭlajucca—majuć sapraŭdy dobry niuch. Čujuć wielmi dobra, dzie najbolšaja siła ŭ našaj staroncy skrywajecca i tudy starajucca praśliznucca *choć u apošniju hadzinu.* Robiać tolki heta nia ščyra, zdradna. Za ichnymi słowami skrywajucca dumki i namiery warožyja. Tamu słuchać ichnych namowaŭ a tymbolš pawodle ich pastupać *ni* ŭ *jakim wypadku* nia možna.

Asnaŭnym prawiłam tut być musić daznanaja praŭda, što *poŭpraŭda jość sto ražoŭ horšaja, čymsia całaje łharstwa.* Heta prosta tamu, što ŭ łharstwie kožny zrazu raźbiarecca i chto tolki maje choć krychu sumleńnia, — ad widawočnaha łharstwa adwierniecca. Łharstwa-ž pamiašanaje z praŭdaj paznaje nia kožny i tamu tut achwiary bywajuć najčaściejšyja. Pierad hetkaj *miešanina*j pieraściarahajemo naša sialanstwa i pryzywajem hałasawać za čystuju praŭdu, za jakuju stali ŭ boj ščyra biełaruskija arhanizacyi złučanyja ŭ Biełaruskim Abjadnanym Kamitecie Bloku Nacyjanalnych Mienšaściaŭ (majučy № 18.)

Pryzywajem da hetaha naša sialanstwa dziela taho, što Biełaruski Abjadnany Kamitet, jość adzinaj siańnia ŭstanowaj majučaj u asnowie swaich imknieńniaŭ sapraŭdnaje dabro biełaruskaha Narodu i jak taki ŭ swaich śpiskach wystaŭlaje ludziej z samaj-ža tolki narodnaj hušča wyšaŭšych i jej wiernymi astaŭšychsia.

Najlepšym dokazam prawidłowaści šlachu „Bieł. Abjadnanaha Kamitetu" jość tyja biaz liku paŭstaŭšyja falsyfikaty, jakija starajucca prynamsia zwonku pakazacca takimi-ž, jakim „Biełaruski Abjadnany Kamitet" jość u sapraŭdnaści.

Toj boj, jaki ciapier wiadziecca za hałasy biełaruskaha sialanstwa, jość najlepšym dokazam, jak niezraŭnana padarażeła „biełaruskaja aŭčynka", kupcoŭ na katoruju źjawiłasia ćma ćmuščaja. Biełaruski Narodzie! Nie pradawaj swajej najbolšaj majemaści čužackim prybłudam ni za najbolšyja hrošy i abiacanki. Hołas-ža swoj addaj pry wybarach tolki za śpisak Biełaruskaha Abjadnanaha Kamitetu Bloku Nacyjanalnych Mienšaściaŭ № 18.

A. i Z. z pad Łyntup.

HRAMADZIANIE!
Hałasujcie za № 18

Z wydawieckaj niwy.

„Chryścijanskaja Dumka" — biełaruskaja katalickaja časopiś. Wychodzić raz na dwa tydni. Wilnia.

Pad hetakim nazowam wyjšła ŭžo try numary časopisi paświačonaj relihijnym sprawam Biełarusoŭ katalikoŭ.

Patreba hetkaj časopisi ŭžo daŭno wielmi adčuwałasia. Tamu ŭ relihijnych kruhoch biełaruskich wychad pieršaha ŭžo numaru byŭ sustrečany z wialikaj niedačakanaściu. Pieršamu numaru ŭ dwutydniowych interwałach śledawaŭ stała numar nowy, tak, što pa šaścioch tydniach majemo woś pierad saboj až try numary „Chr. Dumki".

„Bieł. Krynica" była z pieršych biełaruskich časopisiaŭ,što wielmi ciopła sustreła wychad u świet samastojnaha orhanu chryścijanskaje dumki, ad pačatku zorka sačyła za raźwićciom hetaha orhanu i siahońnia, kali ŭ hałoŭnych užo prynamsia rysach, formy nowaje časopisi naznačylisia, chaj budzie možna skazać ab jej tut paru słoŭ.

Tolki z bolšaha.

A kab nia tracić darahoha času i miejsca panaprasnu, skažamo prosta, čaho na naš pahlad „Ch. Dumcy" nie chapaje.

Z zajaŭleńniem redakcyi ŭ pieršym užo numary možna było spadziawacca, što „Chr. D." budzie orhanam jak biełar. relihijnaj intelihiencyi, tak i narodnym. Ale hetaje abiacanki nažal redakcyja ŭ dalšym nie datrymała i hazeta naskroź maje wyhlad „narodnicki". A ŭ hetym pakul i biada. Bo ŭwieś sens u tym, kab padchapić i zamacawać usio, što da niebiaśpieki jość najbližej. Praŭda, što wioska naša siahońnia „panskimi", jak kaliści „francuskimi" zwyčajami wielmi zahrožana. Zahrožana hetym rabotnictwa ŭ miestach mieraj jašče bolšaj. Ale najbolš zahrožanaj jość klasa našaj intelihiencyi. I nia daj Boža, kab hetyja budučyja pawadyry, siahońnia tolki „kandydaty ŭ intelihiencyju", stracili ŭžo puciawodnuju zorku relihii: u budučyni pojduć na biezdarožža sami i tudy-ž pawiaduć narodnyja masy.

Hetak ważnym jość zachawać ad sapsućcia klasu intelihiencyi. A dziela hetaha treba jej achwiarawać bolš uwahi. Što-ž samoj relihii tyčacca, dyk treba jaje wykładać intelihiencyi *mowaj sučasnaści.* Intelihiencyju treba zmusić *dumać,* bo ŭsio *„razžawanaje" pierastaje być strawaj intelihienckaha ducha.* Dumać-ža intelihiencyja, asabliwa maładziejšaja, budzie tolki tady, kali jej budzie padawacca temy žywoj sučasnaści.

Konkretna biaručy pażadana było-b, kab u kožnym numary znajšoŭ sabie sapraŭdy duchowuju strawu, jak intelihient, tak čaławiek z hušča narodnaj. Mimachodam tolki skazana, raspracawańnie relihijnych asabliwaściaŭ biełaruskich pawinna być adnej z pieršych zadačaŭ. Intelihiencyju takija temy buduć wielmi cikawić.

I jašče słoŭca: chaj redakcyja „Chr. Dumki" nam hetaje ŭwahi nie paliča za zło. Wiedajem, što ŭ kruzie supracoŭnikaŭ „Ch. Dumki" jość ludzi wialikaj nawuki i zdolnaściaŭ. Im skazanyja tut daznańni jość daŭno wiadomaj praŭdaj i ich my tut wučyć nia dumajem. Chočam tolki, *kab skarby nawuki biełaruskaj nie astalisia niaŭžytymi.* Chočam wykazać *čaho biełaruskaja intelihiencyja ad swaich*

wučycialoŭ žadaje, što choča mieć wyjaśnienym...

Na kančatak jašče hetulki: jak nia dziwa, a na zaklik redakcyi „Chr. D-ki" da čynnaha supracoŭnictwa adkliknułasia dahetul jašče daloka nia ŭsio biełaruskaje nawat duchawienstwa.

Dumajem, što za karotki na heta byŭ jašče čas. Ale baimosia adnačasna, kab heta ździeržanaść duchoŭnickich kruhoŭ ad biełaruskaj akcyi čysta relihijnaj—nia mieła swaje pryčyny ŭ „niamiłym woku" usiaje *duchoŭnickaje ŭłady*: heta apošniaja ŭ *interesie čysta relihijnym* mahła-b sprawie wielmi pamahčy, kali-b wiernikam swaim na „Chr. D-ku", jak na karysnuju relihijnuju časopiś aficyjalna pakazała. Hetym-by da karysnaj pracy pastoracyjnaj uzialisia i ŭsie palitykaj zapužanyja elementy, što ŭ praciŭnym wypadku siadziać na wioscy biazdziejna i amal škodna. — Na adras świadomych duchoŭnikoŭ-Biełarusoŭ skazać by treba było, što red. „Chr. D-ki" nie pawinna była-b u kožnym numary zaklikać kožnaha da supracoŭnictwa: supracoŭnikaŭ takich, paśla taho, jak duchoŭnym asobam palityčnaja praca zabaroniena, — pawinna być bolš jak dawoli.

Da hetaj-ža temy ŭ wypadku patreby jašče wierniemsia.

A. Koŭzan.

Z hazetaŭ.

Wilnia j litoŭska-biełaruskija adnosiny.

Pad hetkim zahałoŭkam p. K. Smrečyński źmiaściŭ stačciu ŭ № 32 „Kur. Wil." s. h. Sprawu litoŭska-biełaruskich adnosinaŭ na fonie Wilni hety aŭtar pradstawiŭ duža staronna i ahułam zanadta papolsku. Dy-j zrazumiełaja reč, Smrečyński, blizu jak kožny Palak, u swajej staćci admalawaŭ sprawu litoŭska-biełaruskich adnosinaŭ tak, jak Palaki zwyčajna hetaha chočuć. A chacieńnie ich u hetaj sprawie nam daŭno wiedama: dwa dziarucca — treci karystaje. Woś-ža polskaja palityka zaŭsiody imknułasia i imkniecca, kab miž Litoŭcami j Biełarusami nia było nijakoha parazumieńnia, nijakaj zhody, bo pry takich warunkach duža dobra čujecca polskaja zaborčaja palityka. Adnak, na ščaście, jość duža dobraje zrazumieńnie jak z boku biełaruskaha, tak i litoŭskaha.

...Swajho rodu źjaŭlajecca sensacyjaj — piša p. K. Smrečyński — adnosiny da hetaj sprawy paasobnych biełaruskich palityčnych hrupaŭ. Naležała-b spadziawacca, što biełaruskija nacyjanalisty (BCHD i Sielsajuz) buduć u hetaj sprawie niaŭstupnymi, a radykały (b. hramadaŭcy) akažucca bolš skłonnymi da ŭstupak. Tymčasam dzieicca zusim naadwarot"...

Woś-ža musim rastłumačyć p. Smrečyńskamu, što takoje jość. Pieradusim BChD nia jość arhanizacyjaj nacyjanalistyčnaj, a tolki nacyjanalnaj i demokratyčnaj. Naš nacyjanalizm — heta zdarowaja prajawa biełaruskaha narodnaha žyćcia biaz cieni zaborčaści. Dla nas jasna, što Biełarusy j Litoŭcy—heta adwiečnyja žychary swajho kraju i što los jak daŭniej, tak i ciapier sudziŭ razam zmahacca za swaju wolu j dolu. Sprawa padziełu miž Litoŭcami j Biełarusami Wilenščyny, jak hetaha choča p. Smrečyński, pakul što nia istnuje. Pakul što istnuje sprawa supolnaj baraćby, sprawa ŭzajemnaha padtrymańnia. A jak prydzie padziel—spadziajomsia dać sabie radu biaz faktaŭ. Samo žyćcio nawuča nas, jak majem žyć. Pry hetym zaznačajem, što našyja nacyjanalnyja ideały, jak demokrataŭ, wykłučajuć całkom jakija - niebudź zaborčyja j šowinistyčnyja plany.

A što da b. „Hramady", jakaja, pawodle p. Smrečyńskaha, adnosna Litoŭcaŭ i Wilenščyny duža niaŭstupnaja, dyk heta jasna: b. Hramada, jak arhanizacyja krajnia socyjalistyčnaja, žadała-b uwieś świet, nia tolki Litwu j Biełaruś, abniać pad dyktaturu proletaryjatu.

Tryumfuje p. Smrečyński tak sama j z taho, što Biel. T-wa im. Fr. Skaryny ŭ Prazie Českaj z pryčyny apošnich litoŭska-polskich padziejaŭ u Żenewie, na swaim schodzie pryniało cely rad rezalucyjaŭ u hetaj sprawie. Ale istota henych rezalucyjaŭ zwodzicca da taho, što ŭspomnienaje T-wa ŭ Prazie ŭważaje Wilniu za kulturny i ekonomičny biełaruski centr. Jasna, što tak. Ale-ž takaja pastanowa nia maje ŭ sabie ničoha warožaha da litoŭskaj sprawy ŭ Wilenščynie. Naadwarot. Takaja pastanoŭka sprawy jašče bolš zmušaje jak Litoŭcaŭ tak i Biełarusaŭ da pryjaźni, da supolnaj baraćby, bo pry siańniašnich warunkach Wilnia, choć praŭda, jość biełaruskim kulturnym centram, ale dawoli słabym. Jak ekonomičny centr, dyk Wilnia zusim takim nia jość. My-ž, dziakujučy sučasnamu palityčnamu pałažeńniu Wilenščyny, farmalna dušymsia ŭžo ad niekalki hadoŭ.

Słowam, z usiaho hetaha bačym, što „Kur. Wil.", jaki prykryŭsysia płaščam demokratyzmu, ušciaž imkniecca da poŭnaha razładu miž Litoŭcami j Biełarusami i dziela hetaha achwotna pazwalaje na swaich staronkach wystupać panam Smrečyńskim i im padobnym, adnak mety swajej nie dapnie.

Z.

Biełarusie! Nia dajsia zapužać nijakimi pahrozami. Znaj, što hałasawańnie tajnaje, dyk nichto nia budzie wiedać, što Ty ŭłažyŭ u kanwert naš Nr 18

Wybarnyja sprawy.

Wybarny Kalendar na najbliżejšy čas. 21 lutaha. Akružnyja wybarnyja Kamisii dastaŭlajuć Abwodnym Wybarnym Kamisijam afišy sa śpiskami kandydataŭ metach publikacyi.

4 sakawika, hałasawańnie ŭ Sojm. 7 sakawika. Pasiedźańnie Akružnoj Wybarnaj Kamisii dla ŭstanaŭleńnia wynikaŭ wybaraŭ u Sojm.

11 sakawika, hałasawańnie ŭ Senat. 14 sakawika — Pasiedźańnie Akružnoj Wybarnaj Kamisii dla ŭstanaŭleńnia wynikaŭ wybaraŭ u Senat.

Aryštawany kandydat u Sojm.

Na dniach u Brasłaŭskim pawiecie aryštawany kandydat u pasły hramadzianin Kanstanty Juchniewič, jaki kandyduje ad Bloku Nacyjanalnych Mienšaściaŭ i zajmaje na śpisku z Świancianskaha wybarnaha okruhu 3 miejsca.

Adnačasna aryštawany ŭ tymža pawiecie hr. Dwarecki, siabra Centralnaha Kamitetu Biełaruskaj Chryścijanskaj Demokracyi.

Jakija śpiski prystupajuć da wybaraŭ u Świancianskim wokruhu. Pa skasawańni 12 śpiskaŭ kandydataŭ u Sojm i Senat, — zaćwierdžana ŭ Świancianskim wokruhu nastupnyja śpiski:

1) Nr. 1 — Biespartyjny blok uradawy (be-be).

2) № 2 — P. P. S.

3) № 4 — Bundu (žydoŭski).

4) № 18 — Bloku Nacyjanalnych Mienšaściaŭ. (Kandydaty: Karuza, Stepowič, Juchniewič i inš).

5) № 20 — R. N. O. (Maskali).

6) № 24 — Katalickaha Bloku (Endeki).

7) Spisak polska-litoŭski — Ciunelisa.

Skasawanyja śpiski ŭ Świancianskim wokruhu. Akružnaja Wybarnaja Kamisija ŭ Świancianskim wokruhu skasawała nastupnyja śpiski:

1) „Wyzwaleńnie".

2) Sialanskaja partyja (stronnictwo chłopskie).

3) Sajuz Siły Chłopskaj.

4) Śpisak sialan i rabotnikaŭ.

5) Śpisak Biełaruskaha pracoŭnaha narodu.

6) Abarona sialan i rabotnikaŭ.

7) „Odrodzenie".

8) Polska-Litoŭski — Kieŭliča. ?

9) Ks. Barodziča.

10) Śpisak miajscowy — Turmonski.

11) Kawalčuka.

12) Mackiewiča.

Jak bačym u Świancianskim wokruhu jość tolki adzin № 18 z biełaruskimi kandydatami.

Zaćwierdžanyja śpiski ŭ Wilenskim wokruhu.

Akružnaja Wybarnaja Kamisija Nr. 63 (Wilnia) zaćwierdziła nastupnyja śpiski kandydataŭ u Sojm i Senat:

№ 1 — Biespartyjny blok uradawy (be-be).

№ 2 — P. P. S.

№ 3 — P. S. L. „Wyzwaleńnie".

№ 18 — Bloku Nacyjanalnych Mienšaściaŭ — (na 2-m miescy siabra C. Kamitetu BChD, hr. Hrabinski).

№ 20 — R. N. O. (Maskali).

№ 24 — Katalicka - Nacyjanalny (Endeki).

№ 33 — Ahulna-žydoŭski (nacyjanalny).

Našy pieršyja 3 kandydaty ŭ Sojm

na Świancianski wybarny wokruh

(pawiety: Świancianski, Pastaŭski, Dziśnienski i Brasłaŭski).

1) **Karuza Paweł** (na śpisku pieršaje miesca). Syn sielanina, świedamaha Biełarusa z časaŭ adnej z pieršych biełaruskich hazet „Našaj Niwy", radziŭsia ŭ lutym 1900 hodu ŭ m. Waŭkałacie, Pastaŭskaha pawietu. Wučyŭsia Karuza ŭ Pietrahradzie, dzie paznajomiŭsia z biełaruskim rucham (asabliwa pad ŭpływam swajho swajaka — wiedamaha biełaruskaha dziejača K. Dušeŭskaha, a takža A. Hryniewiča i P. Miadziołko). Paśla pryjezdu na baćkaŭščynu byŭ Karuza 14 traŭnia 1919 hodu (ŭ Nowa-Świancianach) aryštawany polskimi ŭładami za arhanizawańnie biełaruskaj moładzi i da 22 lipnia trymany ŭ turmie na Łukiškach.

U 1922 hodzie Karuza pastupaje na humanistyčny fakultet Wilenskaha Uniwersytetu. Adnak trudnyja materyjalnyja abstawiny zmušajuć Karuzu ŭ 1924 hodzie wyjechać da baćkoŭ na wiosku, dzie pamahaje im u fizyčnaj ziemlarobskaj pracy.

Wiarnuŭšysia ŭ pačatku 1926 hodu ŭ Wilniu Karuza ŭwachodzie ŭ kruh Biełarusaŭ zhurtawanych kala „Biełaruskaj Krynicy" i ŭ wosieni hetaha-ž hodu jaho wybirajuć staršynioj Centralnaha Kamitetu Biełaruskaj Chryścijanska-Demokratyčnaj Partyi. Adnačasna prymaje čynny udziel u pracach Biel. Instytutu Haspadarki i Kultury. Budučy jašče ŭ Rasiei studyjawaŭ kooperacyju i na Kooperatyŭna-Handlowych kursach, ładžanych hetym Instytutam, byŭ wučycielam.

Paśla adychodu Ks. Ad. Stankiewiča ad „Biełaruskaj Krynicy", Karuza razam z A. Stepowičam biarecca za redahawańnie hetaj hazety.

Na ahulnym źjeździe Biełaruskaj Chryścijanskaj Demokracyi u wosieni 1927 hodu Karuzu wybirajuć i na druhi hod Staršynioj Centralnaha Kamitetu partyi.

Heta stanowišča Karuza zajmaje i da siahoniašniaha dnia, budučy adnačasna Sekretarom Wilenskaha Addziełu Biel. Inst. Hasp. i Kultury.

2) **Albin Stepowič** (na śpisku 2-je miesca). Syn biełaruskaha sielanina, radziŭsia u 1894 hodzie u wioscy Baraniach, Świancianskaha pawietu. Uzhadowywaŭsia u značnaj miery pad upływam swajho staršaha rodnaha brata ks. Kanstantaha Stepowiča, wiedamaha biełaruskaha paeta, pisaŭšaha pad proźwiščam Kazimira Swajaka.

Wučyŭsia A. Stepowič pierawažna ŭ Wilni i Kazani; za časoŭ rewalucyi pastupiŭ na praŭny fakultet Kazanskaha uniwersytetu. Wiarnuŭšysia na baćkaŭščynu wučyŭsia da 1924 hodu ŭ Wilenskim Uniwersytecie, paśla čaho nawuku pierarwaŭ dziela zarabotnaj wučycielskaj pracy. Da supracoŭnictwa u „Biełaruskaj Krynicy" Stepowič prystupiŭ adrazu paśla pryjezdu z Rasiei. U kancy 1926 hodu kali ksiandzu Stankiewiču Arcybiskup zabaraniaje kirawać hazetaj, apošni pieradaje „Biełaruskuju Krynicu" swaim najbližejšym supracoŭnikam— Stepowiču i Karuzie, pad kiraŭnictwam jakich hazeta znachodzicca ciapier i karystajecca šyrokaj papularnaściaj na ŭsich našych ziemlach.

U praciahu 1927 hodu A. Stepowič zajmaje stanowišča staršyni Wilenskaha Hurtka Biełaruskaha Instytutu Haspadarki i Kultury, a tak-ža wice-staršyni Centralnaha Kamitetu Biełaruskaj Chryścijanskaj Demokracyi. Apošnimi časami Stepowič wybrany na sekretara Centralnaha Kamitetu Biełaruskaj Chryścijanskaj Demokracyi.

3) **Kanstanty Juchniewič** (na śpisku 3-je miesca). Radziŭsia ŭ 1896 h. ŭ niebahataj biełaruskaj sialanskaj siam'i ŭ wioscy Puškaryški, Brasłaŭskaŭ hminy i pawietu. Pa skančeńni miajscowaj školy ŭ 1913 h. ustupaje ŭ sielska-haspadarskuju školu ŭ Saŭlach (Litwa). Z pryčyny suświetnaj wajny ŭłady školu źlikwidawali. Wiasnoju 1915 h. jak ekstern atrymoŭwaje adukacyju 4-ch klas Wyšejšaj Pačatkawaj Škoły ŭ Dźwinsku. U 1918 i 1919 h.h. pa zwalnieńni z armii pracuje na haspadarcy. U 1920 h. pierajażdžaje na žyćcio ŭ m. Brasłaŭ, dzie pierš atrymoŭwaje stanowišča ŭradoŭca administracyjnaha. U 1925 h. pryjmaje ŭčaście ŭ arhanizacyi Supałkawaj Kasy ŭ Brasłaŭ'i, uwachodzie ŭ skład siabroŭ uprawy, abyjmajučy adnačasna funkcyju buhaltara. U 1926 h. pakidaje słužbu i adkrywajučy ułasnaje biuro zajawaŭ i praŭnych paradaŭ, a taksama-ž arhanizuje hurtok Biełaruskaha Instytutu Haspadarki i Kultury ŭ Brasłaŭ i, u skład katorah[a] ŭwachodzić jak staršynia ŭradu. Budučy jašče ŭradoŭcam pryjmaje ŭčaście ŭ biełaruskim ruchu i supolna sa swaimi adnadumcami raspaŭsiudžywaje pasiarod sialanstwa biełaruskuju literaturu U 1926 h ustupaje ŭ biełaruskuju sialanskuju palityčnuju partyju „Biełaruski Sialanski Sajuz" i z 1927 h. zajmaje stanowišča wice-staršyni Centralnaha Kamitetu Biełaruskaha Sialanskaha Sajuzu.

Na dniach hr Juchniewič aryštawany na terytoryi swajho pawietu.

Usie try wyšej padanyja kandydaty źjaŭlajucca synami biełaruskaj siarmiažnaj wioski, synami pracoŭnych sialan i pieradusim česnymi ludźmi, jakija buduć zmahacca za lepšy los swajho abiazdolennaha narodu.

Hramadzianie! Nie zabywajcie siesia, što ŭžo wybary ŭ Sojm i Senat nie zaharami. Zdarajucca jany raz na piać hadoŭ. Hatujciesia jak adzin pakazać usiamu świetu, što Biełaruś žywie i hałasujcie tolki za numaram 18.

18 Sialanie i Rabotniki! Pracoŭnaja intelihiencyja! Mužčyny i Žančyny! Usie jak adzin 4-ha i 11-ha sakawika (marca) hałasujcie za Nr. 18

Usie, chto za sialanska-rabotnickuju ŭładu, za ziamlu biaz wykupu, usie, chto za pakryŭdžany Biełaruski Narod—hałasujcie za № 18

№ 37 — Salidarnaść rabotnikaŭ i sialan.

№ 39 — Biełaruskija sialanie i rabotniki (Janki Stankiewiča).

№ 40 — Biełaruskaje Sialanska-Rabotnickaje abjadnańnie.

Dalej Kamisija zaćwierdziła:

Sojmawy špisak № 4 — Bund (senacki skasawany).

Sojmawy špisak № 34 — „Niezaležnaja Socyj. Par. Pracy (senackaj nia ŭniesiena).

Senacki špisak № 41 — „Biełaruski pracoŭny lud" (Janka Stankiewič).

Senacki špisak № 10 — „Sialanskaja partyja", špisak u Sojm (skasawany).

Skasawanyja špiski ŭ Wilenskim wokruhu: № 13 — Rabotnicka-Sialanskaja jednaść (kamunisty).

Sajuz drobnych ziemlarobaŭ (pas. Helmana).

Adradžeńnie — (Mickiewiča).

Špisak „z hminy trockaj" — (Lipnickaha).

Spisak „Sialanskaja partyja".

Pišuć nam z pad Drui, što i tam, jak usiudy, niačuwanuju ahitacyju wiadzie Be-Be (Bezpartyjny Blok współpracy z Rządem № 1). Ale dzie tolki dachodzić „Biełaruskaja Krynica", usiudy buduć hałasawać za № 18, za wyniatkam panoŭ i šlachty. Ahitataraŭ z № 1 słuchajuć časami, ale nie adzin rukoj machnuŭšy idzie da chaty.

Padobnyja-ž wiestki majem sa Swiancianskaha pawietu.

Aryšt. U Łucku aryštawany pieradawy kandydat na pasła ad № 18 ukrainiec Serwotka.

Aryšt b. pasła Fidarkiewiča. U Milanoŭce aryštawali b. pasła Fidarkiewiča Niezaležnaj Partyi Chłopskaj.

№ 13 astajecca. Sud Najwyšejšy razhladaŭ skarhu zw. padaficeraŭ prociŭ Nr. 13. Pasla razhladu sprawy — skarhu adkinuŭ.

Los Waŭkawyskaha Kamitetu. Pasla taho, jak waŭkawyskija ŭłady aryštawali sekretara Waŭkawyskaha Biełaruskaha Kamitetu Bloku Nacyjan. Mienšaściaŭ našaha kandydata hr. J. Naruša i pry hetym źlikwidawali Kamitet, dyk Centr arhanizawaŭ nowy Kamitet pad kiraŭnictwam hr. Bułyhi.

Niawiedama z jakich pryčynaŭ waŭkawyskija ŭłady aryštawali hr. Bułyhu i adprawili etapam u Brasłaŭski pawiet na miesca zaŭsiodnaha žyćcia. Dalejšy los hr. Bułyhi jašče nam nia wiedamy.

A hetakim čynam Waŭkawyski pawiet astaŭsia biaz nijakaha kiraŭnictwa wybarnymi sprawami.

Pa čutkam, byccam, hr. J. Naruš z pad aryštu zwolnieny.

Centralny Kamitet starajecca sprawu jak-niebudź papprawić. Ab dziejnaści waŭkawyskaje administracyi padajecca žałaba Waršaŭskim wybarnym uładam.

Janka Stankiewič padšywajecca pad „Hramadu". U № 8 „Biełaruskaj Krynicy" my źmiaścili stacciu ab Janku Stankiewiču pad zahałoŭkam „Škodnik". Wielmi dziŭnym i zahadkowym źjaŭlajecca fakt, što hety numar u swajej bolšaści nie dajšoŭ da ruk našych padpiščykaŭ. Heta nas prymušaje jašče krychu astanawicca na asobie Janki Stankiewiča tymbolš, što prybyło nia mała nowych faktaŭ śćwiardžajučych pradažnaść hetaha awanturnika.

Ciapier jašče bolš jasnym stanowicca ŭsim, što Janka Stankiewič, heta toj-ža Paŭlukiewič i Umiastoŭski ŭ nowym wydańni, bo pracuje na tyje samyja srodki dy całkom abličaje na ciemnatu našaha narodu, jaki pawodle Janki nie paznajecca na jahonaj rabocie dy budzie zahladacca na hetu zdradnickuju hrupku, jak na abłomak b. „Hramady". Što Janka Stankiewič choča ašukiwać ludziej zhurtawanych kala daŭniejšaj „Думкі Працы", „Сілы Працы" i inš. widać z jahonaj hazety, što niadaŭna wyšła pad zahałoŭkam: „Нашая Бацькаўшчына".

Kali hlanuć na raźmier, druk, układku materjału, a nawat duch hetaha nienaturalnaha nowarodka, to bačym poŭnuju padobnaść z „Сілай Працы" i jaje papiarednicami. Treba pryznać, što Janka maje wialikija falsyfikatarskija zdolnaści, ale ŭsio-ž taki šyła z miaška adrazu wylazaje. Padšywacca pad b. hramadzista Janku nia ŭdasca, bo heta rabota zanadta biełymi nitkami šyta.

Jak ludzi z pad znaku daŭniejšaj „Hramady" adnosiacca da Janki Stankiewiča — widać z hazety „Сіла Працы" z jakoj zamietku my pieradrukawali ŭ Nr. 14 „Biełaruskaj Krynicy".

Jak-by Janka nia chitryŭ ale ašukanstwam i zdradaj u Sojm papaści nia moža. Nia pamohuć nijakija jahonyja tłumačeńni, što biare hrošy nie z warožych krynicaŭ (hl. „Narod" № 5), bo što dla Janki Stankiewiča nie waroža, to wie mi waroža našamu narodu.

Chto na jaki numar hałasuje na našych ziemlach.

Na Nr 1 hałasujuć usie polskija asadniki, wojty, polskija wučycieli, čynoŭniki, kniazi, hrafy, i pany.

Na Nr 2 hałasujuć polskija šowinistyčnyja sacyjalisty, jakija nia pryznajuć ułasnaści nawat na mały kusočak ziamli, nia znajuć našaj wioski j nia lubiać Biełarusaŭ.

Na Nr 3 hałasujuć tyja samyja ašukancy wyzwalency, što hałasawali ŭ Sojmie, kab nadzialali našy ziemli čužym asadnikam.

Na Nr 4 buduć hałasawać tolki niewialičkaja častka žydoŭ (Bund).

Na Nr 20 Hałasujuć maskoŭskija čornasociency, jakija z haściej chočuć zrabicca ŭ čužoj chacie haspadarami.

Na Nr 24 i 25 Hałasuje častka panoŭ, rožnyja endeki, šlachta, niekataryja polskija endeckija ksiandzy, ichnyja kucharki, tercyjarki, dewotki i ŭsie tyja, što harać šałonaj nienawiściaj da ŭsiaho biełaruskaha siarmiažnaha narodu.

Na Nr 37 u Lidzkim wokruzie hałasujuć paru ašukanych Paŭlukiewičam wioskaŭ.

Na Nr 18 hałasujuć usie Biełarusy, heta znača ŭsie, što žywuć na našych ziemlach pad wiaskowaj sałamianaj strachoj, cierpiać niadolu, ździek, bieźziamielle. Na hety numar hałasuje kožny česny syn swajej mnohapakutnaj baćkaŭščyny, bo na hetym numary stajać našy ludzi, što wyšli z narodu i buduć jaho baranić!

Nie hałasuje zusim kožny trucień i piačurnik, što siedziačy na piečy čakaje, až niechta druhi dla jaho dobra zrobić!

Z biełaruskaha žyćcia.

Z Biełarusi pad Polščaj.

Asud biełaruskich „kamunistych" u Nawahradku. Apošnimi dniami Nawahradzkim Akružnym Sudom razhladałasia sprawa 24 Biełarusaŭ i Žydoŭ, winawačanych u prynaležnaści da kamunistyčnaje partyi Zachodniaj Biełarusi.

Zasudžany: B. Wawonik, M. Budal, P. Žaleźniakiewič, U. Caruk, S. Nos, K. Jurys i K. Wilner—na 4 hady katarhi (ciężkiego więzienia), z pazbaŭleńniem prawoŭ stanu i pa 160 złotych sudowych wydatkaŭ.

A. Brazoŭski, K. Caruk, J. Mokaš, U Samiec, S. Buchowiec i S. Hulkowič—na 3 hady wastrohu;

T. Rybałtoŭski, M. Caruk, E. Bernak, S. Er'jakowič, L. Stašeŭski, J. Parfimowič i A. Juška — na 2 hady papraŭčaha domu;

Z. Sudźko—1 hod wastrohu;

Apraŭdany: S. Bahel, B. Jankoŭski i S. Zmačynski.

Aryšt redaktara „Sachi". Palicyja aryštawała hr. Pawałkowiča, redaktara biełaruskaj wiaskowa-haspadarčaj časopisi „Sacha".

Spektakl-wiečaryna B. I. H. i K. U niadzielu 19-ha lutaha ŭ w. Šutawičach adbudziecca spektakl-wiečaryna, ładžanaja B. I. H. i K. Buduć pastaŭlenyja pjesy: „Sud" i „Boty". Pasla spektaklu skoki da 4 hadziny ranicy.

Pačatak wiečaryny a 4 h. dnia.

Z Radawaj Biełarusi.

Biełaruś i polskaje paŭstańnie 1863 h. Histaryčnaja Kamisija Instytutu Biełaruskaj Kultury ŭ Miensku prystupiła da wydańnia materyjałaŭ adnosnych paŭstańnia 1863 h. na Biełarusi. Dziela hetaha ŭ Mahiloŭ wysłana adumysłowaja kamisija, jakaja maje zaniacca razhladam aktaŭ miascowych archiwaŭ.

Z Niezaležnaj Litwy.

Koŭna. Z pryčyny dziesiacilećcia niezaležnaści Litwy, prezydent respubliki Smetona wydaŭ da litoŭskaha narodu adozwu, u jakoj pamiž inšym kaža: „Dziesiatyja ŭhodki niezaležnaści światkujem my z metaj i pawažna, bo nad našym światam jość jašče čornyja chmary. Wilniu, miesta našych prodkaŭ, nam zabrali. Žadańnie naša stwaryć Wialikuju Litwu pakul što nia ździejśniłasia, ale maju nadzieju, što daŭniašniaja naša stalica Wilnia wiernіecca da nas". U kancy adozwy prezydent zaklikaje ŭsich litoŭskich hramadzian da jednaści, bo tolki jednaść moža być padstawaj niezaležnaści Litwy.

—U sakawiku pačniecca ŭ Koŭnie praces u sprawie zabureńniaŭ, jakija byli ŭ kaściela św. Trojcy ŭ lipni 1926 h. Da pracesu paklikana 60 świedkaŭ. Abwinawačanych — 40 asob. Praces budzie ciahnucca niekalki dzion.

— Praf. Biržyška pasla padarožy ŭ Polšču wiarnuŭsia ŭžo ŭ Koŭna. — Jak wyjaśniajecca z jahonych hutarak z pradstaŭnikami presy ŭ Polščy — nia wyłučajecca mahčymaść pryjezdu praf. Biržyški ŭ Wilniu na stałaje prabywańnie.

Niewialički feljeton.

Rabota pasła.

(Hladzi „Biełar. Krynicu" Nr. 13)

Nie dahawaryŭšysia ŭ redakcyi „Siła Pracy" z Wańkaj Niawidnym, išoŭ Janka Paciešny pad ruku z paniaj Antaninaj u kirunku Katedralnaha placu. Za imi ploŭsia Murašačka i Kuwšyn. Apošni zatrymaŭsia pry najbližejšym „barze" i źnik u jaho dźwiarach.

— Adnamu mienšy raschod — padumaŭ. Dataho niebiaspiečna pakazywacca na wočy roznamu načalstwu. Niachaj, čerci, tarhujucca sami.

Janka wyšaŭšy na śliski tratuar prycisnuŭ macniej łokać p. Antaniny da swaich hrudziej; taja nia ściarpieła.

— Wy, Janačka, tak ciśnicie, hm... kažuć waša žonačka krychu zazdrosnaja.

— Iš ty wiedźma staraja, i rabi z joj palityku! — padumaŭ Janka dy zrabiŭšy krywula płačom adazwaŭsia.

— Što tam žonka. (I pakazaŭ zacisnieny kułak). Mnie ciapier patrebna wybarnaje chodańnie, a nia baby i ich pasahi. Praŭda, ja zrabiŭ abmyłu, što nia ŭrymściŭ i raspuściŭ usie tyja hrošy, što na maim wiasielli ściobnuli... ćfu ...ja chacieŭ skazać... nu jak tam heta...

— Ab čym wy haworycie?

— Dy ja tak sabie. Ja mieŭ na ŭwiecie hetaha, bačycie... Wańku Niawidnaha. Moža my za šmat ad jaho zaprasili. Niaŭžo wybary tak doraha kaštujuć?

— Peŭnie, što za šmat. Heta-ž, padumaješ takuju sumu! Za takija hrošy možna daču dobruju pastawić.

Janka, pačuŭšy ab dačy až zatrymaŭsia. Praz chwilinu stajali.

— Ach, dača, dača! — pralapietaŭ Janka. — Dobra wam. A ja tolki praz wybarnaje chodańnie mahu zrabić padymku na źwierch swajo stanowišča.

— Dyk moža štokolečy ŭstupim Niawidnamu, zhodzimsia taniej, aby ruch išoŭ?

— Nie — kaža Janka — kab nie zrabić abmyłu ja pašukaju bolš ludzioŭ, pahladžu, što jany daduć. A tymčasam naša najlepšaja nadzieja na Mahdalenskaj wulicy.

Da wušej Murašački dalacieła heta nazwańnie wulicy.

— Dzie-ž jana takaja wulica — zapytaŭ — ci nia tam, dzie tabie, Janka, dali pa mordzie?

— Cham! — zaburčeŭ pad nos Janka, ale adkazaŭ hołasna:—Ale, tam.

— Dyk-by adrazu tak kazaŭ, a to: Mahdalenskaja.

— Woś, što znača nia być naŭčonym nia niuchać zachodniej kultury! — zławaŭsia Janka — pa mordzie, a ci nia lepš tabie, Murašačka, skazać prosta: wycień.

— Nu, wycień pa mordzie — papprawiŭ Murašačka.

Janka nia wytrymaŭ. Ubačyŭšy, što pierachodziać na kryžawych wulicaŭ, dzie staić palicyjant, raptam rasšpiliŭ palto, adwiarnuŭsia da idučaha z-zadu Murašački, pierachiliŭsia ŭzad, i padniaŭ nahu, kab spirhanuć Murašaččy ŭ brucha. Tolki dziakujučy prytomnaści p. Antaniny nie dajšło da katastrofy i Janku Paciešnamu nia treba było chawacca za plečy palicyjanta. U chwilinu jak spad ziamli wyrasła pierad Jankam p. Antanina i zastupiła saboj atakawanaha Murašačku, jaki tymčasam źnik u natoŭpie.

— Wy prosta Musalini biełaruski, wy praŭdziwy mužčyna — skazała ŭ zachopleńni p. Antanina, — ale bicca nia warta z swaimi, asabliwa na wulicy! Heta dla našaj wialikaj narodnaj sprawy škodna! Pieradusim ahulnaje dabro, a pasla asabistyja razrachunki. Dy ci-ž u nas—kaža—niama z kim zmahacca? Hlańcie kolki ich! Biełaruskija chadeki, sielsajuźniki i prawawiernyja hramadzisty. Z hetymi apošnimi najhorš. Z imi wajawać možna tolki adnym sposabam — prytwarycca samym hramadzistami.

Janka dalej nia słuchaŭ.

— Dawoli! — kryknuŭ — wy maje dumki pieraławili! Budźma ščyrymi: ja dumaŭ, što siarod Biełarusaŭ najbolšaja dreń heta ja. A ciapier rad, što našoŭ sabie raŭniu. Ale heta-ž peŭnie zasłuha wašaha muža!

Heta kažučy źnikli ŭ dźwiarach wialikaha budynku.

Za tydzień dwa, wioski jak śnieham pakrylisia Jankawymi hazetami „Rabota" pasła. Nazwaŭ jae Janka: wybarnaje chodańnie.

Haławieška.

Z Polščy.

U Krakawie 10 i 11 lutaha pamiž polskaj studenskaj moładziaj i žydoŭskaj adbylisia wuličnyja bojki. Pryčynaj sutyčak byli... šapki. Polskim studentam nie padabałasia, što žydy nosiać šapki takoha-ž kolaru jak i jany, i dziela hetaha pieršyja napali na žydoŭ. 10 lutaha ranienych nia było, bo palicyi ŭdałosia chutka razahnać „rycaraŭ", ale za toje na druhi dzień šmat studentaŭ pašło damoŭ z siniakami i huzami, a 2 — jak ciažka ranienych — pryšłosia zawiaźci ŭ špital.

Padobnyja padziei, jak my ŭžo pisali ŭ adnym z apošnich numaraŭ, adbylisia niadaŭna ŭ Lwowie.

Nowaja arhanizacyja Sudoŭ na abšary ŭsiej Polskaj Respubliki budzie ŭwiedziena ad 1 studnia 1929 hodu. Pawodle abwieščanaha 7 lutaha dekretu, ad Nowaha Hodu buduć istnawać nastupnyja Sudy: Mirawyja Sudy (Sądy Pokoju), Miestawyja Sudy (Sądy Grodzkie), Akružnyja Sudy, Apelacyjnyja Sudy i Najwyžšy Sud u Waršawie. Mirawy sudździa budzie wybiracca žycharstwam (nasielnictwam) hminy na praciah 5 hadoŭ. Swaje abawiazki jon budzie spaŭniać biaspłatna. Kancelaryja jaho budzie pry hminie, i na jaje košt. Mirawym sudździoj moža być wybrany tolki toj, chto ŭładaje polskaj mowaj, jość polskim hramadzianinam, skončyŭ 6 klas siaredniaj škoły i inš. Da ich kompetencyi buduć naležać drobnyja sprawy, wartaść jakich nie pierawyšaje 200 zł. Ad prysudaŭ Mirawych Sudoŭ možna padawać apelacyju ŭ Miestawyja Sudy.

Sučasnyja Mirawyja Sudy pierajmianujucca ŭ Miestawyja Sudy. Kompetencyja apošnich, a tak-ža sudoŭ wyšejšych mała pieramienicca.

Z zahranicy.

Łatwija. Ryskija hazety pieredajuć, byccam kowienskija palityčnyja kruhi pierakanany, što polska-litoŭskija pierahawory nie pačnucca, pakul Waldemaras nia ŭwojdzie ŭ parazumieńnie z Sawietami. Dziela hetaha spadziajucca chutkaha wyjezdu Waldemarasa ŭ Maskwu.

U Čechasławaččynie ŭ nočy z suboty na niadzielu pačałasia hienaralnaja zabastoŭka 30 tysiač rabotnikaŭ u 130 kapalniach.

Sawiety. Za apošnija dwa tydni da načalnika sawieckaj armii Tuchačeŭskaha pryjaždžała šmat delehataŭ roznych pałkoŭ z žadańniem wystupleńnia ŭ abaronie Trockaha. Tuchačeŭski śpiarša admaŭlaŭsia, ale paśla, pad naciskam, zhadziŭsia. Tady G. P. U. wydała zahad aryštawańnia Tuchačeŭskaha, adnak hety prykaz pakul-što nia wykanany, bo „Politbiuro" atrymała wiestku, što na wypadak aryštu maskoŭskija i leninhradzkija pałki biezadkładna wystupajuć u abaronie swajho načalnika. Pałažeńnie astajecca wielmi napružanym.

— U chutkim časie adbudziecca ŭ Maskwie pasiedžańnie wykanaŭčaha kamitetu mižnarodnaj kamunistyčnaj partyi. Pawodle hazety „Praŭda", na hetym pasiedžańni buduć razhladacca adnosiny z Anhlijaj i Francyjaj, kitajskaja sprawa, dziejnaść apazycyi Trockaha na mižnarodnaj niwie i inš.

— Adeski sud na karu śmierci zasudziŭ Dabrawolskaha, zabojcu italjanskaha wice-konsula ŭ Adesie. Druhi abwinawačany, jaki kupiŭ ad zabojcy adziežu zabitaha, zasudžany na 3 hady turmy.

Ameryka. U Meksycy rewalucyjanery napali na pasažyrski ciahnik. Namier ich zniščyć uwieś ciahnik nia ŭdaŭsia; ad wybuchu dynamitu raźbity tolki adzin wahon. Aeroplany razahnali rewalucyjaneraŭ, a prysłanaje na padmohu wojska zabiła 14 čaławiek.

Probnyja numary „Biełaruskaj Krynicy" wysyłajucca biaspłatna.

DA NAS PIŠUĆ.

PRADWYBARNAJA AHITACYJA.

Kluščany, Świancianskaha paw. 12 lutaha našyja parachwijanie pryjechaŭšy da kaścioła ŭbačyli na kožnym wuhle adozwy z № 1 roznym raźmiery, a kala samaha kaścioła było načeplana adozwaŭ z hetym numaram prosta biaz liku. A pasiaredzinie partret Piłsudskaha. Naš narod nia cikawiŭsia hetymi adozwami, bo wiedaje, jakija „dabradziei" kandydujuć na № 1. Krychu pačakaŭšy źjawiŭsia i № 18 u nizie pad № 1 dzie była fatahrafija Piłsudskaha. Ludzi hurtam sunulisia čytać, ale nie paśpieŭ toj sielanin adyścisia jaki wosiemnastku pryčapiŭ, jak padskočyŭ wučyciel kluščanskaj polskaj škoły dy kryknuŭ: „precz z takim paskudztwem! To obraža obraz Piłsudskiego!" Heta kažučy, *parwaŭ plakat numaru 18 i kinuŭ na ziamlu*, paśla čaho hraziŭ aryštam sielaninu, što wywiesiŭ plakat z № 18.

Zakryčali našy sialanie na hetaha halicyjskaha „prafesara", ale stajała tam šmat tajnych špikoŭ, dy ahułam tut našy ludcy napužany, dyk wučyciel pašoŭ da chaty z usimi zubami.

Sumna było hladzieć na hetaha prybludu, prysłanaha siudy da nas za niejkuju karu, ale kudy sumniej było hladzieć na swajho susieda Biełarusa, katory hetak niadaŭna kryčaŭ ab ździekach nad Biełarusami. Ale widać niuchnuŭ panu ŭ kišeń, dyk da taho dajšoŭ, što hetaha-ž dnia ŭźlez na sani ŭ Kluščanach i staŭ wychwalać swoj № i padachwočywać narod da hałasawańnia na jaho. Našy ludzi ŭbačyŭšy, što hetym ahitataram jość z Barań Piotr Čarniaŭski, — usie razam kryknuli: „Won z waza! Dawoli brachać za panskija hrošy" I Čarniaŭski Piotr musiŭ źleźci z swajej „trybuny" dy pašoŭ jak myła źjeŭšy.

Dyk woś bratočki, jakija rečy kala nas dziejucca! Kaža prykazka: „Za hrošy piekła i nieba, dyk i tut za hrošy z Biełarusa zrabiŭsia Palak".

Hańba zdradnikam!

Kluščanski parachwijanin.

Ad Redakcyi: Kali pawažany aŭtar zhodzicca nam padać proźwišča kluščanskaha wučyciela i paru świedkaŭ, — sprawu ab zrywańni afišy, naš Centralny Wybarny Kamitet skiruje ŭ Sud, kab hety „prafesar" wiedaŭ, što zakon usim abawiazkowy i prawioŭ wučyciel kali nia ŭsie, to choć čaść wakacyjaŭ za kratami.

AHITATARY Z № 1.

Lida. Raźwiali kala nas šalonuju ahitacyju kazionščynki z № 1, abo jak ich jašče nazywajuć—bebechaŭcy. Ahitataraŭ jak šarančy!

Mnie prychodziłasia z imi hutaryć i być na ichnich mitynhach. U Smarhoniach, Krewie i inšych miascoch ładziŭ mitynhi niejki Dombroŭski z Ašmiany. Hramadzianie! wyścierahajciesia jaho i nia słuchajcie, što jon čaŭpieć! Rostu jon niewialikaha, napieradzie pawybiwanyja zuby (widać heta skutki jahonych pramowaŭ) i kali haworyć, dyk adtul dabywajecca niejki świst. Heta wiedamy pjanica; kaliści jon pisaŭ padańni ludziam, ale wiedama — ašukaniec, dyk jamu ŭžo nie dajuć bolš pisać.

Dyk woś, kab zławić jakuju załatoŭku, pajšoŭ na ahitacyju. Kali № 1 tolki arhanizawaŭsia ŭ Ašmianie, dyk — ściaražy Boža — što jon tady čoŭp na jaho, a ciapier čamuści jon biarecca za ich!

Bratočki rodnieńkija! Hetaha Dombroŭskaha možna, kali chočyš kab na kaho brachaŭ, za najmienšy achłapak naniać i budzie jon haŭkać na ŭsio horła. Z imi złučylisia i „Wialmožny" Pan Umiastoŭski j Račkiewič, jakija chočuć dać nam „aŭtanomiju". Ale čamu jany nie dali nam tady, kali pan Račkiewič byŭ u Wilenskim Sojmie! Kali Sojm byŭ haspadarom u Wilenščynie, to jany tut nie siadzieli, a čym-chutčej pabiehli ŭ Waršawu, kab tam nas złučać „bez zastrzeżeń". A ciapier aŭtanomija! Dyk pomnicie, braty, i hladzicie, kab zamiesta aŭtanomii, ad hetych panoŭ dabradziejaŭ i roznych apiakunoŭ, nie atrymali znoŭ chwihu. Pamiatajcie, što majem swaich ludziej, jakich my pawinny prawiaści ŭ Sojm!

Naš numar 18!

Lidzki.

AB UMIASTOŬŠČYKACH i MASKALACH.

W. Wojsa, Brasłaŭskaha paw. Była kaliś zmieščana ŭ „Biel. Dni" karespandencyja z Łužkaŭ što na mitynhu ad Bloku Nacyjanalnych Mienšaściaŭ byccam mała było ludziej i nie chacieli słuchać pramoŭcaŭ. Hetym zapiarečywaju niapraŭdzie padanaj u hazecie Umiastoŭskaha. Było jakraz naadwarot. Nie chacieli słuchać bałamuctwaŭ Janki Tarykawa, jaki ŭreščie apuściŭšy haławu nia wiedaŭ što rabić, bo zrazumieŭ, što za polskimi spiskami Biełarusy nie pajduć. Dawoli nas ašukiwali roznyja pepeesy dy wyzwalency na wybarach 1922 h. Ciapier my ŭsie ščylnymi radami pojdziem za № 18.

Byŭ u nas niadaŭna ahient maskoŭskaj čornasociennaj dwaccatki. Spačatku jon raskidaŭ swaje adozwy, a paśla pramowiŭ sławami: „Zdrawstwuj russkij narod". A ludzi kali kryknuć: „My nia russkija, nam nia treba Maskaloŭ! Jedź nazad u Rasieju bałamucić swaich!" Dy — dawaj ciahnuć maskoŭskaha „aratiela" za poły dałoŭ z Kušniaroŭskaha hanku. A adzin štuchranuŭ u chrybiecinu — kaža — kab lahčej było jechać z hanku. Usie tiukali jak na waŭka. Paśla hetaha majem nadzieju, što jon bolš siudy nia zjawicca.

Cotačka.

Z Kraju.

Wialiki praces Litoŭcaŭ u Suwałkach. 16.II u Suwałkach adbudziecca sudowy praces 28 Litoŭcaŭ abwinawačanych u 108 st. K. K. Jany byccam mieli naležać da litoŭskaj arhanizacyi šaŭlisaŭ i pracawali na škodu Polščy. Padsudnyja, badaj usie sialanie niezamožnyja, źwiarnulisia ciapier da adwakata („Viln. Aidas" 11-II).

Tolki hetaha nie chapała. Ab cikawym wypadku dajšli da nas wiestki z Hłybokaha. 29, 30, 31 śniežnia minułaha hodu ŭ Hłybockim kaściele pryjmali ŭčaście ŭ nabaženstwie ksiandzy ŭnijaty. Adzin z duchoŭnikaŭ Dombrowski skazaŭ u kaściele kazańnie... ŭ rasiejskaj mowie! Dla kaho jano praznačałasia, skazać trudna, bo-ž nijakich maskaloŭ tam niama. Treba heta pryniać za niahodnuju sprobu „nawaračywańnia" prawasłaŭnych Biełarusaŭ praz rusyfikacyju. Možna dumać, što dziejeccca heta z wiedama i zhody Wilenskaha Arcybiskupa.

U Nawahrudku na dniach zakončyŭsia palityčny praces proci 24 asobam, abwinawačanym u prynaležnaści da Kamunistyčnaj Partyi Zachodniaj Biełarusi. Da pracesu było paklikana 18 świedkaŭ. 7 abwinawačanych Sud zasudziŭ na 4 hady ciožkaj turmy, 6 — na 3 hady, 7 — na 2 h. i 1 — na hod, a 3 uniawinnili.

Kała Dałhinowa palicyja aryštawała A. Dubina i W. Šyrkowiča. Jak pišuć polskija hazety, pry aryštawawanych znajšli šmat kamunistyčnaj literatury.

Rožnyja nawiny.

Estonija. Sawiecki pasoł źwiarnuŭsia da estonskaha ŭradu z prośbaj pomačy 900 rybakam, jakich bura, adarwaŭšy ad bierahu lod, na jakim jany ławili rybu, pahnała razam z 300 koniami pa Finlandzkim zaliwie ŭ kirunku mora. Estonski ŭrad biezadkładna prystupiŭ da arhanizacyi ratawalnaj akcyi.

Anhlija U prošłuju piatnicu na abšary Wialikaj Brytanii pačałasia wialikaja bura, jakaja ŭ paŭdzionnaj Irlandyi pierajšła ŭ strašny wichor. Sybkaść wietra dasiahnuła bolš 2 kilametraŭ u minutu. U niekatarych prawincyjach wypaŭ wialiki hrad, a ŭ inšych śnieh. U Londynie ŭ praciahu 10 minut temperatura ŭpała z 12 hradusaŭ da nula, zrywanyja-ž buraj strechi ciažka ranili 25 asob.

U Narwehii taksama bura robić wialikija spustašeńni. Z hor suniecca ŭ ahramadnych masach śnieh, rujnujučy ŭsie spatkanyja na darozie sialiby. Materyjalnyja straty wialikija. Da hetaj pary zhinuła 30 čaławiek.

Kitaj. Na pieradadni kitajskaha nowaha hodu kantonskaja wajennaja ŭłada, bajučysia kamunistyčnaj rewalucyi, aryštawała 1000 kamunistych, z pasiarod jakich 400 čaławiek užo razstralali.

Praŭnyja parady.

J. Biazdolnamu.

Pytańnie. Ja žaniŭsia ŭ Pietrahradzie ŭ 1917 hodzie, dzie žyła maja žonka z baćkami i siastroj. Baćki jaje mieli ŭ našaj staranie 9 dziesiacin ziamli. Pasahu maja žonka nie atrymała.

Paśla wajny baćki wiarnulisia z Rasiei i tut pamierli, žonka-ž maja pamierła jašče ŭ Pietrahradzie ŭ 1917 h. Ja žaniŭsia druhi raz. Ad pieršaj žonki astałasia dačka. Uspomnienymi 9 dz. ziamli ŭładaje ciapier brat pieršaj majej žonki i jaje małodšaja siastra.

Ci maje da hetaj ziamli prawa maja dačka pieršaj žonki?

Adkaz. Kali baćka Wašaj žonki pamior pierad 1922 hodam, to dačka Waša maje prawa da 1/7 čaści ziamli, a kali paśla — to da 1/3 čaści.

Z Wilni.

10-ja ŭhodki niezaležnaści Litwy. 15 lutaha studenty Litoŭcy z pryčyny 10-ch uhodkaŭ niezaležnaści Litwy zładzili ŭ sali klubu čyhunačnikaŭ uračysty wiečar-akademiju. Wialikaja sala klubu ledź što mahła źmiaścić prysutnych.

Z karotkim histaryčnym ahladam časoŭ niezaležnaści wystupiŭ wiadomy dziejač litoŭski ks. Kraŭjalis, paśla čaho pradstaŭniki ŭsich miascowych nacyjaŭ wystupali z prywitańniami. Pramaŭlali: ad Biełarusaŭ — Al. Stepowič i J. Šutowič, ad Žydoŭ — Dr. Wygodzki, ad Palakaŭ Sukienicki.

Pa aficyjalnaj častcy wiečaru adyhrana pjesa patryjatyčnaha źmiestu. Kancertnuju čaść prahramy wypaŭniŭ chor pad zahadam p Krutulisa. Usie pieśni wykanany wielmi zhodna; jak na chor wučnioŭski lepš pažadać nia možna. (Škada, što chor litoŭski nie daje ab sabie znać čaściej, naprykład choć-by praz radjo).

Uračystaje światkawańnie Niezaležnaści Litwy nadoŭha astaniecca ŭ pamiaci prysutnych jak wialikaja ŭračystaść Litoŭskaha Narodu.

Lik biezrabotnych pawialičwajecca. Pawodle statystyčnych danych, lik biezrabotnych na m. Wilniu ŭ časie ad 1 h. m. da 16 pawialičyŭsia na 97 asob. Bolšaja častka nowych biezrabotnych heta rabotniki biaz nijakaj specyjalnaści, abo sezonnyja. Jość častka i sialan.

Naša Pošta.

W. B. Skarhu Wašu kirujem pa adrasu. Wielmi my rady atrymliwać ad Was karespandencyi asabliwa ab wybarnych sprawach. Na wašaj pošcie dziejecca zapraŭdy niešta niačuwanaje Z hetym Wy słušna zmahajeciesia.

Ci nie mahli-b Wy nazwać świedkaŭ adnosna faktaŭ padanych u karespandencyi, źmieščanaj u Nr. 35 „Biel. Krynicy" ab Leonpoli, dziela taho, što ks. Barodzič ciahnie Redakcyju da sudowaj adkaznaści?

E. Ašub. Prysłanaje pastarajemsia wykarystać. Prośbu Wašu pieradali ŭ Centralny Kamitet.

M. Piatroŭskamu. Wierš nie padojdzie. Za adrasy dziakujem, skarystajem. Praŭnych paradaŭ udzielim, ale jak dojdzie Waš čarod.

Puhaŭjo. Ščyra dziakujem za karespandencyju. Źmieścim; pišycie bolš na hetu temu.

Čornamu Waŭčku. Hazetu pašlom dadatkowa. Karespandencyju źmieścim. Žarty nie padojduć. Prosim čaściej pisać ab wybarnych nastrojach kala was.

Janku Kabylinskamu. Pa knižk źwiartacca treba ŭ biełaruskuju Kniharniu i pasłać prynamsia zadatak. (Adras: Kniharnia „Pahonia", Wilnia, Zawalnaja 7).

A. Jankowiču. Hazetu pasyłajem. Majecie drennuju prywyčku pisać listy nie apłačanyja. Na druhi raz ściaražyciesia.

A. Ściepalinu. Nichto nia maje prawa damahacca ad Was za dastaŭku hazety. Nie dawajciesia ašukiwać i damahajciesia rašuča na pošcie swajej hazety.

Redaktar Pawał Karuza. Biel. Druk. im. Fr. Skaryny. Wilnia, Ludwisarskaja 1. Wydawiec Albin Stepowič.